

РЕЦЕНЗИЯ

от **проф. д-р Весела Иванова Гелева**, преподавател по Хорово дирижиране в катедра „Музикална педагогика и дирижиране” на факултет „Музикална педагогика” в Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство “Проф. Асен Диамандиев” Пловдив

за **Янг Джийю /КНР/**, кандидат за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство”; докторска програма „Музикознание и музикално изкуство” в катедра „Музикална педагогика и дирижиране”, факултет „Музикална педагогика” на АМТИИ ”Проф. Асен Диамандиев”- Пловдив

Янг Джийю /р.1986 г./ е китайски пианист и диригент. Започва обучението си по пиано от 4-годишна възраст. Учи при известните китайски пианисти професор Ян Минг, бивш декан на Централната музикална консерватория, професор Джанг Пейли от музикалния департамент на Университета Ксиамен и професор Жу Яфен, бивш декан на музикалната консерватория в Шенян. Изучава и дирижиране при знаменития китайски диригент професор Ян Джен. По-късно завършва бакалавърска степен по пиано в Краков, а след това продължава обучението си като магистър в Полската национална музикална консерватория в Гданск и специализира в Университета по музика „Фредерик Шопен”. Работи като преподавател по пиано в Академията „Хуаченг”/2017-2018 г./, а в колежа Ксиамен Нанянг / 2018-2019 г./ е учител по хорово дирижиране, хор, пеене и пиано. Понастоящем е педагог по пиано и клавирна импровизация в колежа Ксиамен Хуатиан в Сиямън, Южен Китай и заема поста директор на Асоциацията на музикантите от Ксиамен Симинг, където е ръководител на хора. Янг Джийю е канен в жури на много конкурси в Китай, сред които клавирните конкурси „Джинпенг“ в 6-ия фестивал на младежкото изкуство, конкурса за пиано на Младежкия музикален фестивал „Западно езеро“ и на Младежката лига за изкуство. Печели награда за най-добър акомпанимент на Деветия хоров турнир на звездите в Националния театър в Пекин. Негови възпитаници са приети в известни китайски университети като Музикалната консерватория в Съчуан, Музикалният департамент на университета Ксиамен и други.

Дисертационният труд със заглавие **„Народни белези и диригентски интерпретации в китайските хорови произведения”** е в обем от 193 страници и съдържа въведение, четири глави, заключение, приноси и библиография.. Цитираната литература включва 127 заглавия, от които 81 книги и 46 научни статии и дисертационни изследвания. Като приложение отделно са включени партитурите на анализирани творби в обем от 200 страници. Теоретичната

разработка е структурирана много добре, с обстоятелствено и логично обосноваване на всички направени наблюдения и изводи. Трудът и рефератът отговарят на законовите изисквания за структура, обем и съдържание. Налице са и необходимият брой публикации по темата /3/, която е дисертабилна, актуална и съдържа потенциал за следващи теоретични изследвания.

Във **въведението** Янг Джийю представя мотивите, обекта, целта и задачите на изследването. Според него народните белези и диригентските интерпретации в китайските хорови произведения са слабо проучени и се нуждаят от задълбочен анализ, който включва проследяване на еволюцията на колективното певческо изкуство в Китай от зараждането му под влияние на европейската хоров култура до неговото ново качествено ниво в съвременността. За тази **цел** той си поставя следните **задачи**: да осъществи многостранен и подробен анализ на хоровите произведения и тяхната уникална същност от гледна точка на различни етнически групи, да анализира различни стилове и жанрове на емблематични китайски хорови произведения от гледна точка на диригентската интерпретация, да предложи конкретни идеи и препоръки за насърчаване на китайското хорово изкуство, което има неоспоримо градивна и социално значима функция в Китай. Използваните от дисертанта методи включват анализ, наблюдение, сравнение, илюстрация чрез нотни примери, визуализация чрез диаграми и др.

В **първа глава** „Народните стилове и диригентски интерпретации на китайски хорови произведения” съдържа 6 подраздела, съобразно географския признак на изследването: Северозападен, Североизточен, Югозападен, Южен Китай, провинция Вътрешна Монголия. Последният подраздел разглежда оперните елементи в китайския хор в контекста на тяхната самобитност и художествена стойност. Докторантът разглежда по една песен, характерна за всеки регион като се спира на сюжетно съдържание, формална структура, ладове, мелодична линия и други компоненти на избраните популярни вокални образци. Специално място е отделено на диригентската интерпретация: теситурни проблеми, темброва драматургия, динамично развитие, баланс на хоровите партии, вокални характеристики, звуков колорит, емоционално внушение и др. Анализирани са обстойно приликите и разликите в различните региони, съчетани с местните етнически характеристики, което предоставя на изпълнителите възможност за най-голяма автентичност на интерпретираните заглавия.

Обект на **втора глава** са различните типове категории в жанра на китайските художествени песни. Според автора те се разделят на автентични народни песни, хорови произведения с местен етнически характер, произведения, създадени чрез взаимстване на западни композиционни техники и

творби по древни китайски песни. Авторът отново разглежда детайлно различни елементи на музикалните творби, сред които: интервалово своеобразие, принципи на орнаментиране на мелодията, антифонно пеене, влияние на западноевропейската хармония, наличие на полифонична техника, елементи на ариозност и речитативност като сходство със западноевропейската оперна традиция, особености на щрихите в контекста на пресъздавания сюжет и образи, и др. Изложението отново е подкрепено с изобилие от нотни примери, които илюстрират последователно и логично авторовата мисъл.

Трета глава на дисертационния труд представя развитието и националните характеристики на широкомащабните китайски вокални цикли. Направен е преглед на китайския музикален стил и са посочени най-типичните му компоненти: пентатоничните ладове, комбинация от тритонова серия, хексатоничен и хептатоничен лад. За илюстративен пример е разгледана знаковата за китайската музика „Кантата за Жълтата река” /1939 г./ на Сиен Синхай, на която е извършен многопластов анализ. Особен приносен момент представляват диригентските насоки за изпълнение, които Янг Джийю дава за всяка от осемте части на произведението. Той поставя акцент върху самобитния музикален език, съчетанието на традиционната мелодия със западноевропейска хармония, наличието на мащабно полифонично развитие, наличието на баланс между традиция и новаторство и др.

В последната **четвърта глава** са разгледани традициите и новаторството в съвременното композиционно творчество в Китай. Обърнато е внимание на разнообразието на творчески идеи, концепции, форми, композиционни и изпълнителски техники и др. Докторантът анализира три произведения от различни жанрове и обобщава, че във времената на глобализация, в т.ч. и културна такава, е необходимо да се съчетава националната традиция със съвременните световни тенденции, за да може да се намери нов творчески път, чието дълбоко значение и богати изразителни художествени техники ще доведат до създаването на нови значими китайски хорови произведения, които да са популярни и високо оценени от масовата публика, в т. ч. и от младите поколения, чийто вкус днес следва тенденциите на поп музиката.

Сред **приносите** на труда трябва да се открие следното:
- изследването на китайското хорово изкуство допринася за обогатяване на теоретичните изследвания по темата. От позицията си на диригент и преподавател с практика и опит, Янг Джийю констатира известен литературен дефицит в сферата на сравнителния анализ на хорови произведения на различни етнически групи и тяхната диригентска интерпретация. По тази причина той сравнява хорови образци от различни региони и исторически периоди в Китай и изследва приликите и разликите в техните национални характеристики, както и

възможните нюанси на диригентското изпълнение. С това той допринася за цялостното разбиране на еволюцията и мултикултурните белези на колективното певческо изкуство в Китай.

- докторантът задълбочено изследва особеностите на китайската традиционна музика и анализира в детайли националните елементи, интегрирани в китайската хорова музика, включително мелодия, хармония, тематика и художествени образи. Това съдейства за по-доброто разбиране на уникалността ѝ, като същевременно се предоставя стабилна теоретична основа за изграждане на правдива диригентска интерпретационна концепция..

- от изпълнителска гледна точка трудът предлага интересни и ефективни диригентски стратегии и техники, които се базират на сериозни аналитични заключения и включват широк набор от методични насоки, засягащи интерпретацията в нейната пълнота и художествена цялост. Тук трябва да се подчертае отново личният практически опит на докторанта и умението му да синтезира литературна информация и реален изпълнителски стаж.

- направените от дисертанта предложения за обновяване на китайската хорова традиция включват интегриране на модерни музикални елементи, доразвиване и обогатяване на творчески идеи и изследване на традиционната китайска естетика, целящи насърчаване на развитието и просперитета на китайската хорова музика.

- особено място е отделено на влиянието и интегрирането на актуалните хорови тенденции, с което ще се открият нови хоризонти и възможности пред китайското хорово композиционно и изпълнителско творчество.

Представеният дисертационен труд реализира изцяло заложените в увода цели и задачи на изследването. Той може да се ползва от диригенти, изпълнители, музиколози, академични преподаватели, студенти, ученици, професионални музиканти, училищни педагози и любители на симфоничното изкуство, което го прави подходящ за издаване във вид на книга. Имайки предвид гореказаното, предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Янг Джийю образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 8. Изкуства, Професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство”, докторска програма „Музикознание и музикално изкуство” в катедра „Музикална педагогика и дирижиране” на АМТИИ ”Проф. Асен Диамандиев” и пожелавам успех в кариерното му развитие като диригент, академичен преподавател и научен изследовател.

25.07. 2024 г.

проф. д-р Весела Гелева